КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ
ФАКУЛЬТЕТУ ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА
СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО СТОЛИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛА СТРАДА – УКРАЇНА»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції молодих учених

ДОПОМОГА В ЧАСИ КРИЗИ: СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ І ДОРОСЛИХ

27 травня 2026 року, м. Київ

УДК:159.9+371.3+316.4
Збірник тез наукових доповідей Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції молодих учених «Допомога в часи кризи: сучасні стратегії консультування та підтримки дітей і дорослих» 27 травня 2026 року. Київ: Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, 2026. 264 с.

Друкується за рішенням Вченої ради Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Протокол № 9 від 17.06.2026 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
Наталія КЛІШЕВИЧ, декан Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;
Ірина МУЗИЧЕНКО, заступник декана з наукової роботи та міжнародної діяльності Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук;
Марія КРАПИВА, викладач кафедри практичної психології, голова Наукового товариства студентів, аспірантів і молодих вчених Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти;
Тетяна ЦЮМАН, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;
Оксана ТАРАН, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент;
Олександр ЗІНЧЕНКО, доцент кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент;
Світлана САПІГА, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук;
Тетяна ХОМИК, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук;
Ярослав КОРКОС, старший викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор філософії зі спеціальності 053 Психологія;
Ірина НОХРІНА, викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти;
Марина АНДРІЄВСЬКА, викладач кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти.

У збірнику тез наукових доповідей представлено результати досліджень, аналітичні матеріали та практичні напрацювання учасників Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції молодих учених «Допомога в часи кризи: сучасні стратегії консультування та підтримки дітей і дорослих» щодо провідних напрямків психологічної допомоги в умовах невизначеності, технологій підтримки різних категорій населення у воєнний період, перспектив підтримки дітей з особливими освітніми потребами в умовах війни та особливостей реалізації соціальної роботи та консультування у часи кризи. Представлені напрацювання сприяють обміну досвідом та поширенню сучасних наукових розвідок молодих учених у галузі психології, соціальної роботи та спеціальної освіти.

© Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

ЗМІСТ

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 1.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ЛЮДИНІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: ВІД ПСИХОЕДУКАЦІЇ ДО ПСИХОЛОГІЧНИХ ІНТЕРВЕНЦІЙ

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ОСОБИСТІСНОЇ БЕЗПЕКИ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЇ
Андрієвська Марина.....15

МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОГО ДОБРОБУТУ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ
Власенко Інна, Откидач Дарина.....17

КОМУНІКАТИВНІ БАР'ЄРИ УПРАВЛІНЦІВ У НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ
Власенко Інна, Вероніка Ткаченко.....19

РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЧНИХ РЕСУРСІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ
Власенко Інна, Ярошенко Дана.....21

ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ЯК УМОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СТАНУ
Зелінська Ярослава, Губа Злата.....24

ТРАНСФОРМАЦІЯ МОТИВАЦІЙНОГО ПРОФІЛЮ ОСОБИСТОСТІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА
Зелінська Ярослава, Майко Ірина.....26

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ФАХОВИХ КОЛЕДЖІВ
Затерта Зоряна, Адамська Зоряна.....29

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ ТА СМИСЛОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ
Каліщук Світлана, Васюхно Іван.....32

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНОГО ВИБОРУ ЮНАЦТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ
Клімова Анна.....34

ПСИХОЕДУКАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ
Котляр Олександр.....37

ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Коханова Олена, Кедаль Софія.....40

ТЕОРЕТИЧНА МОДЕЛЬ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАТЬКІВ У ПІДТРИМЦІ ЕМОЦІЙНОГО ДОБРОБУТУ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Кутішенко Валентина, Сліпецька Яна.....43

ПОБУДОВА «КАРТИНИ СВІТУ» КЛІЄНТА ТА ПСИХОЛОГА НА ТРЕНІНГУ СЕНСИТИВНОСТІ
Марнауз Ганна.....46

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ КЕРІВНИКІВ: РЕЗУЛЬТАТИ КОМПЛЕКСНОГО ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
Оврачук Лариса.....48

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ
Рева Олена, Гаркуша Олександр.....51

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ВІДДАЛЕНОЇ РОБОТИ
Рева Олена,Іванова Анастасія.....53

ВПЛИВ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН НА РОЗВИТОК КАР'ЄРИ УПРАВЛІНЦЯ В УМОВАХ КРИЗ
Ситник Гнна, Сербіна Катерина.....55

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ САМООЦІНКИ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКА
Ситник Гнна, Галашевська Дарина.....57

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ
Ситник Ганна, Штепа Іван.....60

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ КРИЗИ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Столярчук Олеся, Коломійчук Тетяна.....63

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ФАХІВЦІВ БІЗНЕС-ПІДПРИЄМСТВА
Столярчук Олеся, Ніконова Анастасія.....65

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ТА КАР'ЄРНОЇ УСПІШНОСТІ ОСОБИСТОСТІ
Татаурова Галина, Єгоян Евеліна.....67

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СКЛАДНИКІВ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ ОРГАНІЗАЦІЇ
Татаурова Галина, Чепель Анастасія.....70

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ДО СТРЕСУ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ
Ткачишина Оксана, Козак Марія.....72

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО СТРЕСУ У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗВО
Шевченко Олена, Цюман Тетяна.....73

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПІДЛІТКІВ ПІСЛЯ ВТРАТИ ОДНОГО З БАТЬКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПРАКТИКИ КРИЗОВОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ
Юрченко Римма, Зайвей Єлизавета.....76

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 2.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З ООП В УМОВАХ КРИЗИ

ЛОГОПЕДИЧНА ПРОПЕДЕВТИКА ВІКОВИХ ЗМІН ГОЛОСУ ЯК СТРАТЕГІЯ ПІДТРИМКИ ДОРОСЛИХ В УМОВАХ КРИЗИ
Бабич Наталія, Бєляєва Анастасія.....80

ЛОГОПЕДИЧНА ПРОПЕДЕВТИКА ГОЛОСОВИХ ПОРУШЕНЬ У ФАХІВЦІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
Бабич Наталія, Чеханюк Анна.....82

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНОСТІ ПРЕДИКАТИВНОГО СЛОВНИКА У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Бабич Наталія,Шинкарук Лілія.....85

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО МІКРОКЛІМАТУ ТА КУЛЬТУРИ ВЗАЄМОДОПОМОГИ В УЧНІВСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ НАПРУГИ
Богомаз Оксана.....88

МОВЛЕННЄВИЙ НЕГАТИВІЗМ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ
Васильєва Галина, Дуда Антоніна.....90

СТРАТЕГІЇ ЛОГОПЕДИЧНОГО ВТРУЧАННЯ ЩОДО ПОДОЛАННЯ ПОРУШЕНЬ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ ТА УКРАЇНИ
Васильєва Галина, Мулько Поліна.....93

ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У РОЗВИТКУ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Васильєва Галина, Олійник Анна.....96

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСОБИСТІСНОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА У ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
Васильєва Галина, Парчевська Христина.....99

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ ЗАСОБАМИ НЕЙРОІГОР
Васильєва Галина,Щербина Ірина.....102

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ КРИЗИ
Каліщук Світлана, Ємєльянова Карина.....104

ЕРГОНОМІКА ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЯК ЗАСІБ ЗНИЖЕННЯ СТРЕСУ У ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ
Крамчанінов Юрій.....107

СТИЛІ БАТЬКІВСЬКОГО ВИХОВАННЯ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА УСПІШНІСТЬ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ
Крупник Іван, Стеців Валентина.....110

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ІНІЦІЮВАННЯ ТА ПІДТРИМАННЯ МОВЛЕННЄВОГО КОНТАКТУ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Литвиненко Віталіна, Петренко Галина.....112

СТРАТЕГІЯ ПОДОЛАННЯ ФОНОЛОГІЧНИХ ПОМИЛОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ
Литвиненко Віталіна, Утченко Ольга.....114

СУЧАСНІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПЕРЕДУМОВ ГРАФОМОТОРНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Лопатинська Наталія, Галанзовська Алла.....117

ТЕРМІНОЛОГІЧНА ДИФУЗІЯ МІЖ СЛУХОВИМИ ТА ФОНЕМАТИЧНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ
Лопатинська Наталія, Голованенко Діана.....120

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНОСТІ ДИКЦІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З НЕЙРОТИПОВИМ ТА НЕЙРОВІДМІННИМ РОЗВИТКОМ
Лопатинська Наталія, Осадча Олена.....123

НЕЙРОСТИМУЛЯЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ ПОРУШЕНЬ ПИСЬМА У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
Мартинчук Олена, Лазарєва Олена.....127

АДАПТАЦІЇ ПРЕДМЕТУ «ТЕХНОЛОГІЇ» ДЛЯ ПІДЛІТКІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ТРУДНОЩАМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ
Мартинчук Олена, Панасюк Андрій.....130

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ПІДЛІТКІВ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
Мартинчук Олена, Полоцька Зінаїда.....132

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Мартинчук Олена, Тригуб Тетяна.....134

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ВІДМІНКА У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Невмержицька Ольга, Кугук Єлизавета.....137

ПРЕВЕНЦІЯ ГОЛОСОВИХ ПОРУШЕНЬ У МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
Павлюк Роман, Вареник Ірина.....140

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ
Павлюк Роман, Ляшук Ольга.....143

ДОКАЗОВІ ЛОГОПЕДИЧНІ ПРАКТИКИ В УКРАЇНСЬКОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ І ПЕРСПЕКТИВ ВПРОВАДЖЕННЯ
Павлюк Роман, Нікітчук Марина.....146

АСИСТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ВИКЛИКІВ
Пахомова Наталія, Левша Сергій.....149

РОЛЬ СЕНСОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ НЕМОВЛЕННЄВОГО СЛУХОВОГО ГНОЗИСУ
Скрипник Тетяна, Харитонова Анастасія.....152

КОМПЛЕКС ДІАГНОСТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНОСТІ АРТИКУЛЯТОРНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТРУДНОЩАМИ УТРИМАННЯ АРТИКУЛЯЦІЙНИХ РУХОВИХ ПРОГРАМ
Супрун Ганна, Демчук Єлизавета.....155

ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ ЗАСОБАМИ ОРАЛЬНО-МОТОРНОЇ ТЕРАПІЇ
Супрун Ганна, Кушнірук Альона.....158

ЛОГОПЕДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СЛУХОМОВЛЕННЄВОЇ ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Супрун Ганна, Соболь Лариса.....160

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ «ГАРНОГО СТАРТУ» ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ ДО ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ
Таран Оксана, Бондарчук Софія.....163

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНОСТІ НАВИЧКИ ВІДПОВІДАТИ НА ЗАПИТАННЯ У ПРОЦЕСІ ДІАЛОГУ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Таран Оксана, Зінченко Дар'я.....166

ТРУДНОЩІ КОМУНІКАЦІЇ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ В МЕЖАХ КОНЦЕПЦІЇ НЕЙРОРІЗНОМАНІТТЯ
Таран Оксана, Куриленко Валерія.....168

ЛІПЛЕННЯ З ГЛИНИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ТА ЕМОЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Таран Оксана, Танасієнко Олена.....171

ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ СКЛАДОВОЇ СТРУКТУРИ СЛОВА НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ЗАПИТІВ ФАХІВЦІВ
Тичина Катерина, Комашенко Анастасія.....174

ОСОБЛИВОСТІ РОЗУМІННЯ ПРОСТОРОВИХ ІНСТРУКЦІЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Тищенко Людмила, Павленко Анастасія.....176

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИХ ПОМИЛОК УЧНІВ 1 КЛАСУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Ханзерук Лілія, Любенко Анна.....180

ВПЛИВ ТРЕНУВАЛЬНИХ МОВЛЕННЄВИХ МОДЕЛЕЙ НА РОЗВИТОК ІНТОНАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ТЕМПОРИТМІЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ
Ханзерук Лілія, Червенко Ярослава.....183

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ МОВЛЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ СИНОНІМІЇ) У ДІТЕЙ З РОЗЛАДОМ ДЕФІЦИТУ УВАГИ ТА ГІПЕРАКТИВНОСТІ
Хомик Тетяна, Кривонос Катерина.....185

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНОСТІ НАВИЧКИ РОЗУМІННЯ ПРОЧИТАНОГО ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИСЛЕКСІЄЮ
Хомик Тетяна, Позднякова Майя.....188

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СФОРМОВАНОСТІ АРТИКУЛЯЦІЙНОЇ МОТОРИКИ У ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ
Хомик Тетяна, Полосіна Єва.....191

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 3.

ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВІД МЕТОДОЛОГІЇ ДО ІНТЕРВЕНЦІЙ І ТЕХНОЛОГІЙ ПІДТРИМКИ

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО КАПІТАЛУ СТУДЕНТІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ
Андрієвська Катерина.....195

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ ДОРОСЛОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Власенко Ольга.....197

ПСИХОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АКСІОЛОГІЧНОЇ СФЕРИ МОЛОДІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА
Волошина Валентина, Конончук Анастасія.....200

ПСИХОСЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ ПСИХОЛОГІВ ДО САМООСВІТИ
Довгорук Валерія, Лозова Ольга.....203

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ КОГНІТИВНИХ І ЕМОЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ СПРИЙНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ
Зінченко Олександр, Коткова Діана.....205

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ПСИХОЕМОЦІЙНОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ
Калюжна Євгенія, Скородумова Анна.....207

ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ЯК ПРОЦЕС І РЕСУРС ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ
Кіяшко Ольга.....210

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПСИХОЛОГА
Коваль Ірина.....213

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ІТ-ФАХІВЦІВ ЯК СПЕЦИФІЧНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ГРУПИ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОЇ КРИЗИ
Ларкін Віталій.....216

ПСИХОСЕМАНТИЧНІ ОЗНАКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАВОСВІДОМОСТІ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Лозова Ольга, Буцанова Дарина.....218

ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ВИКЛИКІВ
Лукомська Світлана, Авраменко Катерина.....220

ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ РАДИКАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: ВІД ТРИВОГИ ДО АДАПТАЦІЇ
Лукомська Світлана, Нізамієва Ірина.....222

ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ КІБЕРБУЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ
Лукомська Світлана, Ніколенко Анастасія.....223

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕПРЕСИВНИХ ПРОЯВІВ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Матвієнко Лариса, Лінкіна Єлизавета.....227

ТРАТЕГІЇ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ПІДТРИМКИ В ПЕРІОД КРИЗИ РАННЬОЇ ДОРОСЛОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Музиченко Ірина, Леонтьєва Олена.....229

СТРАХИ У ДОРОСЛОМУ ВІЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ
Музиченко Ірина, Павленко Марина.....231

ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ ТА КАР'ЄРНОЇ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ВИПУСКНИХ КЛАСІВ
Павленко Марина,Гальчук Анастасія.....233

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ТА КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ КРИЗИ
Плескач Богдан, Озоліна Єлизавета.....236

ПСИХОЛОГІЧНА РЕЗИЛІЄНТНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПОСТТРАВМАТИЧНОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВИМУШЕНОЇ ЕМІГРАЦІЇ
Попелюшко Роман, Сопріко Олена.....239

САНОГЕННЕ МИСЛЕННЯ ДОРОСЛОГО ЯК РЕСУРС ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ДИТИНИ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ
Цьомик Христина.....241

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 4.

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ В ЧАСИ КРИЗИ

СТРАТЕГІЇ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РОБОТИ ПСИХОЛОГА У КРИЗОВІЙ СИТУАЦІЇ ПЕРЕЖИВАННЯ ГОРЯ ВТРАТИ
Андрійчук Іванна, Свідерська Галина.....246

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРВИННОГО КОНТАКТУ ПІД ЧАС ВИЯВЛЕННЯ ВИПАДКУ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА СТОСОВНО ДИТИНИ: ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ
Горчинський Руслан.....249

ПРОФІЛАКТИКА БУЛІНГУ ДІТЕЙ ІЗ СОЦІАЛЬНО ВРАЗЛИВИХ СІМЕЙ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
Денисюк Олена, Блага Анна.....251

СИНЕРГІЯ ПІДТРИМАНОГО ПРОЖИВАННЯ ТА СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ
Карпенко Олена, Рубан Павло.....254

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ У КРИЗОВИХ УМОВАХ
Карпенко Олена, Цвігун Артем.....256

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ФАХІВЦІВ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
Петрочко Жанна, Юхновець Володимир.....259

РОЛЬ КОНЦЕПЦІЇ «HDP NEXUS» У ПЕРЕКОНФІГУРАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ
Спіріна Тетяна, Суровцева Ірина.....262

І.В.Музиченко, м.Київ
i.muzychenko@kubg.edu.ua
М.С.Павленко, м.Київ
mspavlenko.fpsrso25m@kubg.edu.ua

СТРАХИ У ДОРОСЛОМУ ВІЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Актуальність. Страх - одна з найдавніших базових емоцій, яка супроводжує особистість все життя, незалежно від її національності, культури тощо. Дослідження страху видається актуальним саме зараз, оскільки проблема переживання цього стану нині стає все більш гострою. Крім страху зневіри в порядок і гуманність людства, додається страх прильоту ворожої ракети, страх втратити рідних, страх несподіваної смерті, поранення тощо

Мета. Здійснити теоретичний аналіз та систематизацію страхів, притаманних дорослому віку, визначити їх психологічні особливості, функції та вплив на життєдіяльність особистості.

Виклад основного матеріалу. Страхи з'являються вже з початку дорослості: страх сепарації від батьків, самостійного життя, змін, відповідальності зробити «неправильне» рішення. Молодій людині здається, що кожен її вибір, зроблений зараз, потім неможливо буде змінити та виправити. Усвідомлення свободи у всіх своїх рішеннях тішить, але відповідальність за них викликає тривогу» (Миколенко, Благодир, Курило, 2022).

На думку О. Калашник, страхи дорослої людини часто спровоковані соціальними аспектами. Це страх перед спілкуванням, навіть віртуальним: очевидно, насправді це страх можливих проявів вербальної, а то й фізичної агресії з боку опонента (Калашник, Кашпур, 2023).

Страх невдачі - теж один із соціальних страхів, які може переживати доросла людина. Відповідальність за кар'єру, сім'ю, фінансове благополуччя та інші аспекти життя, може ставити під великий тиск та збільшувати страх невдачі. Страх, а саме страх невдачі може тримати людину в постійній напрузі, породжувати невпевненість та не дозволяє особистості реалізовувати себе (Калашник, Кашпур, 2023).

Страх адаптації в суспільстві, яке перебуває у стані війни, стає окремим викликом для дорослих. «Страх продовжує провокувати та розпалювати лють у багатьох ветеранів, які повертаються з поля бою. Неспроможні відрізнити невинний погляд перехожого від спостереження противника, або ненавмисний поштовх від нападу, що хагрожує життю, вони готуються до бою або завдають удару першими» (Гордон, 2023, 88). Але це стосується й цивільних дорослих, які щодня приймають виклики воєнного часу, намагаються працювати. волонтерити і дбати про своїх рідних в умовах повітряних тривог та блекаутів.

Стосунки - ще одне джерело страхів дорослих. І тут, на думку В. Гончарової, у осіб з безпечним типом прив’язаності зазвичай відкриті й рівноправні стосунки без страхів. Люди з амбівалентною прив’язаністю бояться, що ними знехтують. Тривожні й тривожно-уникаючі дорослі частіше

потрапляють у співзалежні стосунки, стають жертвами психологічного насильства, а отже - живуть у страхові. Можна виділити такі страхи прив'язаності: бути відхиленим, покинутим, невдалим, страх провалитися, страх бути невизнаним, не любленим, страх бути під контролем. (Гончарова, 2022, 105-106).

Окремим страхом дорослих, який актуалізується особливо у наших умовах, є страх смерті. Усвідомлення смертності, на думку К. Мирончак, «породжує підсвідомий страх, який у будь-який момент може загостритися» (Мирончак, 2012).

Ще один соціальний страх дорослої особистості, який, на наш погляд, межує з екзистенційним - не знайти себе і своє місце в світі, залишитися нереалізованим, не досягти життєвого успіху, не збудувати належної кар'єри й родини.

Висновки. Страхи дорослої особистості найчастіше мають витоки в екзистенційних та соціальних аспектах життя. Вони проявляються через внутрішні переживання, що супроводжують людину у процесі самореалізації, побудови стосунків та адаптації до соціальних умов. У дорослому віці страх може бути спровокований: невдачами та психологічними втратами, які знижують самооцінку та породжують відчуття незахищеності; ризиком втрати у стосунках — страх відкидання, покинутості, невизнання чи втрати близької людини; потенційною загрозою фізичного ушкодження, що особливо актуалізується в умовах війни, коли небезпека може бути раптовою й неконтрольованою; страхом смерті, який є універсальним екзистенційним викликом і набуває особливої гостроти у воєнний час. Таким чином, страх у дорослому віці — це не лише емоційна реакція на конкретні події, а й комплексний психологічний феномен, що поєднує екзистенційні переживання, соціальні виклики та воєнні реалії.

Список використаних джерел

Гончарова В. В. (2022). *Страх як психологічна проблема особистості.* (Кваліфікаційна робота магістра спеціальності 053 «Психологія» / наук. керівник Г. О. Шулдик). Умань. 84.

Гордон С.Джеймс (2023). *Трансформація травми*. Львів: Літопис, 352.

Калашник О. В. & Кашпур Ю.М. (2023). Особливості переживання страху невдачі особистістю дорослого віку в умовах трансформаційних змін сьогодення. *Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи.* Житомир, 2023. 136-138.

Миколенко Н.В., Благодир В.О. & Курило А. Є. (2022) Феномен кризи чверті життя та засоби її подолання. *Наукові перспективи* (12(30)), 444-460. doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12(30)-444-460

Мирончак К. В. (2012). Психологічний вплив страху смерті на особистість. *Науковий вісник*. 12, 361-370.